ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
69/2026

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 2.2.2026 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από την εγκαλουμένη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ1», αναφορικά με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών και αντιστοιχίας της σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά την προβολή της ξένης σειράς «Μια καινούργια αρχή», που μεταδόθηκε στις 3.12.2020 και στις 7.12.2020, μεταξύ των ωρών 19:03΄ και 19:56΄. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 5590/8.12.2020 καταγγελία.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 51/13.3.2023, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Θεοδώρα Παπαδάκη. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 423/ΕΣ/25.5.2023 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και η Ειδική Επιστήμων-Νομικός υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 81/ΕΣ/29.1.2026 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της εγκαλουμένης ως άνω εταιρείας, παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Φώτης Καραγιαννόπουλος. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο ο ανωτέρω δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 26.2.2026, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η εγκαλουμένη εταιρεία κατέθεσε στη Γραμματεία, αντί υπομνήματος, το με το αριθμ. πρωτοκόλλου ΕΣΡ 967/27.2.2026 έγγραφο αντίγραφο της αριθμ. 23/2025 απόφασης του ΕΣΡ, στο σκεπτικό της οποίας αναφέρθηκε, με αίτημα να μην επιβληθεί κύρωση.

Την 3.3.2026 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απών ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω ειδική επιστήμων-νομικός, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικώς και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων.

2. Τα άρθρα 15 παρ. 2 και 21 παρ. 1 του Συντάγματος θεσπίζουν υποχρέωση προστασίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

3. Περαιτέρω, θεσπίζεται υποχρέωση προστασίας των ανηλίκων υπό των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους στο άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 109/2010, το οποίο ορίζει: «Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές υπερβολικής βίας, καθώς και να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής ή λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός».

4. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών για σήμανση των εκπομπών τους προκύπτει από τις διατάξεις:

ι) 26 παρ. 5 εδ. α του Π.Δ. 109/2010 το οποίο ορίζει: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα (εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων και των μηνυμάτων τηλεπώλησης) κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων»,

ιι) Υπουργική Απόφαση 106/2019 - ΦΕΚ 2300/Β/12-6-2019, «Κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων», που εφαρμόζεται από 30.9.2019 και σύμφωνα με την οποία:

«Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων (τηλεοπτικών διαφημίσεων) και των μηνυμάτων τηλεπώλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. θ και ιβ του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010 αντίστοιχα, κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει σωματική, ηθική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των ανηλίκων (προσώπων ηλικίας έως 18 ετών). Κατ' εξαίρεση, είναι υποχρεωτική η σήμανση των τηλεοπτικών διαφημιστικών μηνυμάτων κινηματογραφικών έργων που προβάλλονται στους κινηματογράφους ή σε οποιοδήποτε Μέσο Μαζικής Ενημέρωσης» (άρθρο 1).

Στο άρθρο 4 της υπ. απόφασης προβλέπεται:

«Οπτικά σύμβολα κατηγοριών τηλεοπτικών προγραμμάτων, ειδική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου των προγραμμάτων»

1. Σε κάθε κατηγορία κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων αντιστοιχεί το καθοριζόμενο με την παρούσα απόφαση οπτικό σύμβολο που συναρτάται με την ηλικία

των τηλεθεατών. Το κάθε σύμβολο μεταδίδεται σε εμφανές σημείο της οθόνης, σε μέγεθος ένταση και διάρκεια που καθιστά δυνατό τον εντοπισμό του από το μέσο τηλεθεατή.

2. Για την πληρέστερη προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών προβλέπεται και ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου των προγραμμάτων, ανάλογα με τη βλάβη που αυτό μπορεί να προκαλέσει στους ανηλίκους (λ.χ. σκηνές βίας, σεξουαλικές σκηνές, χρήσης ουσιών και σκηνές απρεπούς εκφοράς λόγου). Η λεκτική σήμανση εμφανίζεται κάτω από το οπτικό σύμβολο κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων.»

Σύμφωνα με τους Πίνακες του άρθρου αυτού, για το σήμα – οπτικό σύμβολο, εν προκειμένω, «κατάλληλο για άνω των 8 ετών», η εμφάνισή του πρέπει να γίνεται σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος και η επεξήγησή του "κατάλληλο για άνω των 8 ετών" μεταδίδεται για 30 δευτερόλεπτα στην αρχή του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του.

Είναι στην ευχέρεια του παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων η επιλογή της ώρας μετάδοσης, αρκεί να μη λαμβάνει χώρα σε ζώνη παιδικού προγράμματος, καθώς και 30 λεπτά πριν και μετά τη ζώνη αυτή.

Ταυτόχρονα δε με την εμφάνιση της επεξήγησης των οπτικών συμβόλων κατηγοριών κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων στην οθόνη μεταδίδεται ηχητικό σήμα προφορικής επεξήγησης κατά την έναρξη του προγράμματος και μετά από κάθε διακοπή του…

Η ζώνη παιδικού προγράμματος καθορίζεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων και προσδιορίζεται από τους εξής δύο παράγοντες: α) την ώρα και ημέρα που οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων συνηθίζουν να προβάλλουν παιδικά προγράμματα που απευθύνονται σε ανηλίκους και β) την ώρα και ημέρα που οι ανήλικοι είναι πιθανό να παρακολουθούν τηλεόραση.

Στο άρθρο 5 παρ. 3 της υπ. απόφασης (ειδικές ρυθμίσεις για τις ψυχαγωγικές, ενημερωτικές και ειδησεογραφικές εκπομπές και για τις σειρές συνέχειας) προβλέπεται:

3. «Στις σειρές συνέχειας, η κατάταξη και η αντίστοιχη σήμανση μπορεί να είναι διαφορετική για κάθε, αυτοτελές ή μη μεταδιδόμενο πρόγραμμα των σειρών αυτών».

5. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών για επιλογή της προσήκουσας σήμανσης των μεταδιδόμενων από αυτούς εκπομπών προκύπτει και από το άρθρο 26

παρ. 7 εδ. γ του Π.Δ. 109/2010, σύμφωνα με το οποίο «η σήμανση κάθε προγράμματος συναρτάται άμεσα με το περιεχόμενό του και την ώρα μετάδοσής του».

6. Το ΕΣΡ είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της προσήκουσας σήμανσης των τηλεοπτικών εκπομπών, εν όψει του περιεχομένου τους, σε αρνητική δε περίπτωση επιβάλλει στους τηλεοπτικούς σταθμούς τις προβλεπόμενες από το νόμο διοικητικές κυρώσεις (πρβλ. ΣτΕ 4000/2013).

7. Η προστασία της παιδικής ηλικίας έχει αναχθεί σε αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας του συντακτικού νομοθέτη, ο οποίος με το άρθρο 21 την έθεσε «υπό την προστασία του κράτους» (παρ. 1), το οποίο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις υποχρεούται να λαμβάνει «ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας (παρ. 4)». Οι διατάξεις που αφορούν την προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (δημόσιας τάξης) (ΣτΕ 2572/2015).

8. Η θέσπιση από τον εθνικό νομοθέτη ειδικών ρυθμίσεων για τα ανήλικα πρόσωπα έχει ως προφανή βάση το δεδομένο της κοινής πείρας, ότι αυτά αποτελούν μία ευάλωτη και ευαίσθητη κοινωνική ομάδα που λόγω της συναισθηματικής και ψυχικής ανωριμότητάς τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη ανεπτυγμένης κρίσης, είναι περισσότερο επιρρεπή σε άκριτη υιοθέτηση και μίμηση αλλότριων συμπεριφορών, ιδίως συμπεριφορών που προβάλλονται από τηλεοράσεως και εκλαμβάνονται (από τους ανήλικους) ως κανονικές και συνήθεις (πρβλ. και ΣτΕ 3634/2015).

9. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

ΙΙ. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Η ξένη σειρά «Μια καινούργια αρχή» μεταδόθηκε από τον δημόσιο τηλεοπτικό σταθμό «ΕΡΤ1» στις 3.12.2020 και στις 7.12.2020, μεταξύ των ωρών 19:03΄ και 19:56΄, φέροντας σήμανση 2ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών).

Η σειρά αναφέρεται στη Σάρα Άνταμς, η οποία μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, έχοντας ζήσει 20 χρόνια στην Ευρώπη, επιστρέφει στην Αυστραλία, για να ξεκινήσει μια νέα ζωή.

Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της επιστροφής εργάζεται ως νοσοκόμα στο υπερωκεάνειο, όπου γνωρίζει την ισχυρή και εύρωστη οικονομικά οικογένεια Μπλάι και ανακαλύπτει ένα σκανδαλώδες μυστικό της οικογένειας. Φτάνοντας στο Σίδνεϋ, η Σάρα συναντά την αποξενωμένη μητέρα της, που εμμένει στην απόφασή της να μη συγχωρεί την κόρη της για το «αμάρτημά» της να ασπαστεί τον Ιουδαϊσμό. Χωρίς καμιά επαγγελματική προοπτική, η Σάρα δέχεται την πρόταση του Τζορτζ Μπλάι να εργαστεί στην κλινική του Ίνβερνες, προς μεγάλη απογοήτευση της αυταρχικής μητέρας του Ελίζαμπεθ. Μια σειρά γύρω από τα οικογενειακά μυστικά, τον έρωτα, τη μοναξιά, τον πόλεμο, την απώλεια μετά τη φρίκη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου που κυριαρχεί ακόμα στη μνήμη του κόσμου. Αλλά και ένας στοχασμός για το ρόλο της μοίρας και των συμπτώσεων στη ζωή.

Στο επεισόδιο της 3.12.2020 καταγράφηκαν μεταξύ των ωρών 19:30΄:40΄΄ – 19:32΄:05΄΄ πλάνα δύο νεαρών ανδρών, που φιλιούνται και πέφτουν στο κρεβάτι. Είναι ντυμένοι. Αμέσως μετά, μεταξύ των ωρών 19:33΄:44΄΄ – 19:34΄:20΄΄, καταγράφηκαν πλάνα των ίδιων ανδρών. Είναι αγκαλιασμένοι και ξαπλωμένοι στο κρεβάτι. Είναι ημίγυμνοι, σκεπασμένοι με σεντόνι από τη μέση και κάτω και μοιράζονται ένα τσιγάρο. Η σκηνή έρχεται ως συνέχεια της προηγούμενης. Υπονοείται ότι έχει προηγηθεί ερωτική πράξη ανάμεσά τους.

Στο δε επεισόδιο της 7.12.2020 (19:55΄:06΄΄ – 19:55:33΄΄) παρουσιάζονται «πλάνα δύο νεαρών ανδρών, που βουτάνε στο ποτάμι με τα εσώρουχα. Στην συνέχεια αγκαλιάζονται με πάθος και φιλιούνται».

ΙΙΙ. Υπαγωγή

Η Ολομέλεια κρίνει ότι οι προβληθείσες σκηνές δεν σκόπευαν στην έξαψη των τηλεθεατών, δεν υπήρξαν υπερβολικές ή άσκοπες και ότι δεν μπορούσαν να βλάψουν σοβαρά την πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων τηλεθεατών, η δε σήμανση της σειράς ότι ήταν αντίστοιχη του περιεχομένου της. Επομένως αποφασίζει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν παραβίασε τις διατάξεις περί: α) προστασίας ανηλίκων τηλεθεατών και β) αντιστοιχίας σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος και για το λόγο αυτό πρέπει να απαλλαγεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απαλλάσσει, ομοφώνως, την εγκαλουμένη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του δημόσιου τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΕΡΤ1», από τις παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που αφορούν την: α) προστασία ανηλίκων τηλεθεατών και β) αντιστοιχία της σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 3η Μαρτίου 2026 και δημοσιεύτηκε την 14η Οκτωβρίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ. Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ